

господарства (політичних, економічних, екологічних, гуманітарних, оборонних – захист країни від внутрішніх і зовнішніх ворогів) тощо.

9) Усі нормативні акти, як офіційні юридичні документи мають свої реквізити: офіційну назву, яка повинна відповідати змісту акту; назва органу влади чи організації, яка приймала нормативний акт; дату прийняття; час вступу його в чинність або дію; підписи уповноважених осіб, які їх приймають; гербова печатка організації або установи, яка видала цей акт; офіційно зареєстровані в Міністерстві Юстиції України і опубліковані в офіційних виданнях законотворчих і нормотворчих органів влади чи іншим чином доведені до відповідних адресатів (наприклад, збірники відомчих нормативних актів тощо).

Таким чином, нормативно-правовий акт – це офіційний письмовий юридичний документ, який приймається або санкціонується різними органами влади і місцевого самоврядування, або іншими уповноваженими суб'єктами, має державно-владний, обов'язковий для усіх або певної категорії населення характер, виражає різну кількість норм права, міру справедливості і правової свободи (що дозволено і що заборонено робити), права і обов'язки учасників правовідносин тощо, охороняються державою та іншими суб'єктами від порушень, має різну юридичну силу (залежно від офіційного статусу суб'єктів видання) і чинність в часі, просторі, за сферами впливу і колом суб'єктів і направлений на регулювання і охорону суспільних правовідносин і соціальних цінностей.

Список використаних джерел

1. Алексеев С.С. Общая теория права. В 2^{-х} т. Т.2.- М. 1982.с. 192-201.
2. Аристотель. Этика. Политика. Риторика. Поэтика. Категории – Мн. : Литература. 1998. с. 415.
3. Дигесты Юстиниана. Избр. фрагменты в переводе И.С. Перетерского. – М.: Наука. 1984. с. 23.
4. Конституційний Суд України. – Юридична енциклопедія. В 6 т.. Т. 3 – К.: Укр енци. 2001. с. 282.

УДК 34.096

САНКЦІЇ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ТЕЛЕБАЧЕННЯ І РАДІОМОВЛЕННЯ: ЗАСАДИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Красноступ Г.М.

(кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник)

Анотація. Стаття присвячена дослідженню організаційно-правового забезпечення державної інформаційної політики під час застосування санкцій у сфері телебачення і радіомовлення. Підготовлено пропозиції щодо удосконалення правового регулювання суспільних відносин щодо притягнення до відповідальності за порушення законодавства про телебачення і радіомовлення.

Ключові слова: державна політика, правове регулювання, телебачення, радіомовлення, санкції.

Аннотация. Статья посвящена исследованию организационно-правового обеспечения государственной информационной политики при применении санкций в сфере телевидения и радиовещания. Подготовлены предложения по совершенствованию правового регулирования общественных отношений по привлечению к ответственности за нарушение законодательства о телевидении и радиовещании.

Ключевые слова: государственная политика, правовое регулирование, телевидение, радиовещание, санкции.

Summary. The article investigates the organizational and legal regulation of state information policy in applying sanctions for television and radio broadcasting. Prepared proposals for improving the legal regulation of social relations for violation of legislation on television and radio broadcasting.

Keywords: public policy, legal regulation, television, radio broadcasting, sanctions.

Постановка проблеми. Зважаючи на військову агресію Російської Федерації на сході України, гостро постало питання застосування відповідних санкцій Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення (далі – Національна рада) як регулятором у сфері телебачення і радіомовлення щодо захисту інформаційного простору та припинення поширення пропагандистського контенту. Проте, передбачені законодавством повноваження Національної ради, наявна процедура застосування

санкцій, визначена законами України «Про телебачення і радіомовлення» та «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення», не дозволяють ефективно реагувати на виявлені порушення та вживати відповідних заходів щодо їх припинення.

Експерти Ради Європи Ів Саломон і Бернда Мьовеса оприлюднили підготовлені для підрозділу Ради Європи з питань медіа на прохання органів державної влади України аналіз та коментарі до Закону України «Про телебачення і радіомовлення». За результатами проведеного дослідження експерти Ради Європи зазначили, що ні Закон України «Про телебачення і радіомовлення», ні Закон України «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення» не містять положень про санкції, які запроваджуються у відповідних обставинах у сфері мовлення. Відповідно, Національна рада безсила перед порушеннями закону, та й іншим органам такий стан дозволяє не зважати або безкарно порушувати обидва закони [1].

Протягом 2014 р. за результатами моніторингу та під час здійснення перевірок зафіксовано порушення умов ліцензій та вимог чинного законодавства у діяльності 143 ліцензіатів [2]. На засіданнях Національної ради ухвалено рішення щодо застосування таких санкцій:

оголошення попередження – 50 ліцензіатам;

подання до суду справи про анулювання ліцензії – 2 ліцензіатам;

стягнення штрафу – 0.

Наразі застосування передбачених Законом України «Про телебачення і радіомовлення» штрафних санкцій унеможливлене недосконалістю процедури визначення їх розміру.

У своїх наукових працях проблемні питання формування та реалізації державної політики у сфері телебачення і радіомовлення досліджують такі вітчизняні науковці: І.В. Арістова, О.А. Баранов, О.Ю. Большакова, В.М. Брижко, О.С. Бухтатий, О.А. Вознесенська, О.Я. Гоян, В.М. Дрешпак, І.В. Зайцева-Калаур, О.О. Золотар, В.Ф. Іванов, Н.М. Ільченко, Т.А. Костецька, З.О. Кукіна, С.Л. Мамука, Л.М. Мудрак, К.А. М'ясникова, І.Є. Розкладай, В.С. Цимбалюк та інші. У той же час потребує додаткового дослідження та висвітлення питання щодо шляхів удосконалення законодавства, що регулює застосування санкцій у сфері телебачення і радіомовлення.

Метою статті є дослідження організаційно-правового забезпечення державної інформаційної політики під час застосування санкцій у сфері телебачення і радіомовлення, наукове обґрунтування шляхів та методів її удосконалення, а також підготовка пропозицій стосовно напрямів реформування законодавства у цій сфері.

Виклад основних положень. Відповідно до статті 92 Конституції України засади створення і діяльності засобів масової інформації визначаються виключно законом [3].

Відносини, що виникають у сфері телевізійного та радіомовлення на території України, врегульовано Законом України «Про телебачення і радіомовлення», у статті 71 якого мова йде про відповідальність за порушення законодавства про телебачення і радіомовлення. Так, телерадіоорганізації, провайдери програмної послуги, їх керівники та працівники, інші суб'єкти господарської діяльності, посадові особи органів державної влади та органів місцевого самоврядування, винні в порушеннях законодавства про телебачення і радіомовлення, несуть цивільно-правову, адміністративну і кримінальну відповідальність згідно із законодавством України. Міру відповідальності та відповідні санкції за порушення законодавства про телебачення і радіомовлення встановлює суд.

У визначених цим Законом випадках санкції за порушення законодавства про телебачення і радіомовлення встановлюються Національною радою, яка є конституційним, постійно діючим колегіальним органом, метою діяльності якого є нагляд за дотриманням законів України у сфері телерадіомовлення, а також здійснення регуляторних повноважень, передбачених цими законами [4].

Відповідно до частини першої статті 70 Закону України «Про телебачення і

радіомовлення» Національна рада здійснює контроль за дотриманням та забезпечує виконання вимог: законодавства України у сфері телебачення і радіомовлення; Закону України «Про рекламу» щодо спонсорства і порядку розповсюдження реклами на телебаченні і радіомовленні; законодавства про захист суспільної моралі; законодавства про кінематографію щодо квоти демонстрування національних фільмів; законодавства про вибори.

Рішення Національної ради щодо застосування штрафних санкцій можуть бути оскаржені у судовому порядку. Відповідальність за порушення законодавства про телебачення і радіомовлення встановлюється на підставі документальних свідчень, актів перевірки телерадіоорганізацій, звернень визначених цим Законом органів державної влади.

Статтею 72 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» встановлено, що санкції за порушення законодавства про телебачення і радіомовлення застосовуються за рішенням суду або, у встановлених цим Законом випадках, за рішенням Національної ради.

Національна рада застосовує санкції до:
телерадіоорганізацій у разі порушення ними вимог цього Закону або ліцензійних умов;

провайдерів програмної послуги у разі порушення ними вимог цього Закону.

У разі порушення законодавства про телебачення і радіомовлення іншими юридичними або фізичними особами Національна рада звертається до суду або до інших органів державної влади для усунення цих порушень у визначеному законодавством порядку.

Національна рада приймає рішення про застосування санкцій на підставі наданих документальних свідчень, актів перевірки чи подання визначених цим Законом органів державної влади.

Національна рада може застосовувати до телерадіоорганізацій та провайдерів програмної послуги такі санкції: оголошення попередження; стягнення штрафу; подання до суду справи про анулювання ліцензії на мовлення.

Рішення про оголошення попередження приймається у разі першого порушення законодавства чи умов ліцензії телерадіоорганізацією або першого порушення законодавства провайдером програмної послуги.

Рішення про стягнення штрафу приймається: якщо після винесення попередження відповідні порушення не були усунені; якщо телерадіоорганізація за час після видачі (продовження) ліцензії вже отримала не менше трьох попереджень; якщо провайдер програмної послуги за час після сплати ним попереднього штрафу вже отримав не менше трьох попереджень. При цьому, штраф не може накладатися, якщо з часу останнього порушення законодавства минуло більше одного календарного року. Розміри штрафів встановлюються Національною радою за погодженням з Кабінетом Міністрів України відповідно до вимог законодавства.

Якщо порушення не були усунені після попередження та стягнення штрафу, Національна рада подає до суду справу про анулювання ліцензії на мовлення телерадіоорганізації або справу про скасування державної реєстрації провайдера програмної послуги.

Розміри штрафів, які можуть накладатися на телерадіоорганізації та провайдерів програмної послуги за порушення законодавства про телебачення і радіомовлення, було затверджено рішенням Національної ради від 11 червня 2015 р. № 743, зареєстрованим Міністерством юстиції України 13 липня 2015 р. за № 828/27273 [5].

30 червня 2015 р. Урядом було схвалено розпорядження Кабінету Міністрів України № 700 «Деякі питання відповідальності телерадіоорганізацій та провайдерів програмної послуги за порушення вимог законодавства про телебачення і радіомовлення», яким було погоджено встановлені рішенням Національної ради розміри штрафів [6].

Згідно з вказаним документом, розрахунок розмірів штрафів здійснюється відповідно до нарахованого розміру ліцензійного збору ліцензіату за видачу ліцензії, не враховуючи умов (зменшення/збільшення), що діє на момент прийняття Національною радою рішення про накладення штрафу і складає:

15 % – за вчинення ліцензіатом порушень, передбачених абзацами другим – шостим частини другої статті 6 Закону України «Про телебачення і радіомовлення»;

10 % – за вчинення ліцензіатом порушень, передбачених абзацами сьомим – дванадцятим частини другої, частиною третьою статті 6 Закону України «Про телебачення і радіомовлення»;

5 % – за порушення інших норм Закону України «Про телебачення і радіомовлення» або умов ліцензії.

У разі якщо ліцензіат має декілька ліцензій на мовлення з різними способами розповсюдження телерадіопрограм, з однаковою програмною концепцією мовлення, розмір штрафу встановлюється з найбільшого нарахованого розміру ліцензійного збору. У разі якщо один ліцензіат має декілька ліцензій з однаковими способами розповсюдження телерадіопрограм, з однаковою програмною концепцією мовлення на різні території мовлення, розмір штрафу встановлюється шляхом складання сум штрафів, що будуть нараховані за відповідні порушення.

Водночас було передбачено, що це розпорядження Кабінету Міністрів України набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування (11 липня 2015 р.), і діє протягом двох місяців (до 11 вересня 2015 р.).

Враховуючи неведене, на сьогодні розміри штрафів не встановлено, що унеможливує застосування Національною радою санкцій у вигляді накладання штрафів за порушення телерадіоорганізаціями та провайдерами програмної послуги законодавства про телебачення і радіомовлення.

У зв'язку з цим, виникла необхідність в підготовці проекту рішення Уряду щодо погодження розмірів штрафів, які можуть накладатися на телерадіоорганізації та провайдерів програмної послуги за порушення законодавства про телебачення і радіомовлення.

Разом з цим, слід зазначити, що Закон України «Про телебачення і радіомовлення» діє у частині, що не суперечить Закону України «Про санкції» [7], який набрав чинності 12 вересня 2014 р.

Згідно з пунктами 6, 8 і 9 статті 4 Закону України «Про санкції» до санкцій згідно з цим Законом віднесено: анулювання або зупинення ліцензій та інших дозволів, одержання (наявність) яких є умовою для здійснення певного виду діяльності, зокрема, анулювання чи зупинення дії спеціальних дозволів на користування надрами; заборона користування радіочастотним ресурсом України; обмеження або припинення надання телекомунікаційних послуг і використання телекомунікаційних мереж загального користування.

Частинами першою та третьою статті 5 вказаного Закону встановлено, що Кабінет Міністрів України може вносити на розгляд Ради національної безпеки та оборони України пропозиції щодо застосування санкцій.

Рішення щодо застосування санкцій щодо окремих іноземних юридичних осіб, юридичних осіб, які знаходяться під контролем іноземної юридичної особи чи фізичної особи – нерезидента, іноземців, осіб без громадянства, а також суб'єктів, які здійснюють терористичну діяльність (персональні санкції), приймається Радою національної безпеки та оборони України та вводиться в дію Указом Президента України. Відповідне рішення набирає чинності з моменту видання Указу Президента України і є обов'язковим до виконання.

Відповідно до абзацу дванадцятого частини першої статті 13 Закону України «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення» Національна рада здійснює офіційний моніторинг телерадіопрограм [8].

З огляду на наведене, на підставі пропозицій Національної ради Уряд відповідно до Закону України «Про санкції» може підготувати, схвалити та в установленому порядку подати на розгляд Ради національної безпеки та оборони України розпорядження Кабінету Міністрів України «Про пропозиції щодо застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів». Проте, на практиці установлений Законом України «Про санкції» порядок не було реалізовано.

Щодо законодавчих ініціатив в частині удосконалення правового регулювання застосування санкцій у сфері телебачення і радіомовлення, слід зазначити наступне.

23 січня 2015 р. у Верховній Раді України було зареєстровано проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення застосування санкцій до ліцензіатів за порушення законодавства про телебачення і радіомовлення» (реєстр. № 1824), внесений народними депутатами України Сюмар В.П., Стеценком Д.О., Опанасенком О.В., Ар'євим В.І. Законопроектом пропонувалося внести зміни до низки законів України, якими, зокрема, уточнюється зміст програм і передач, які заборонені для трансляції (ретрансляції), встановлюються штрафні санкції за порушення цих заборон та інше [9]. Проте, 27 січня 2015 р. вказаний законопроект не включено до порядку денного Верховної Ради України, що відповідно до Регламенту Верховної Ради України дозволяє вважати його знятим з розгляду та відхиленням.

30 січня 2015 р. у Верховній Раді України було зареєстровано проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення застосування санкцій до ліцензіатів за порушення законодавства про телебачення і радіомовлення» (реєстр. № 1889), внесений народним депутатом України Сюмар В.П. [10]. Законопроектом пропонувалося дозволити Національній раді невідкладно звертатися з позовом до суду для того, щоб тимчасово припинити дію ліцензії телерадіоорганізації, провайдера програмної послуги або тимчасово заборонити ретрансляцію телерадіопрограм у разі, якщо вони порушують українське законодавство. Також законопроект передбачав внесення до Закону України «Про телебачення і радіомовлення» норми, згідно з якою не допускається використання телерадіоорганізацій для закликів до захоплення державної влади, зміни кордонів України, закликів до війни або розв'язування військового конфлікту, їхньої пропаганди, а також розпалювання національної, расової або релігійної ворожнечі.

2 лютого 2015 р. у Верховній Раді України було зареєстровано альтернативний проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення застосування санкцій до ліцензіатів за порушення законодавства про телебачення і радіомовлення» (реєстр. № 1889-1), внесений народними депутатами України Лабзюком С.П., Ланьо М.І. [11]. Проте, 3 лютого 2015 р. за результатами розгляду на пленарному засіданні Верховної ради України законопроект (реєстр. № 1889) прийнято не було.

Хоча вказані законодавчі ініціативи не були підтримані Парламентом, на сьогодні ведеться робота щодо удосконалення правового регулювання застосування санкцій у сфері телебачення і радіомовлення.

Згідно з Додатком XXXVII до глави 15 «Політика з питань аудіовізуальної галузі» Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони протягом 2 років з дати набрання чинності Угодою Україна зобов'язується поступово наблизити своє законодавство до законодавства ЄС: Конвенції та Директиви 2007/65/ЄС щодо аудіовізуальних медіа послуг.

Під час напрацювання відповідних змін до законодавства слід врахувати також принципи застосування санкцій до мовників, розроблені експертом та керівником правової програми міжнародної організації «ARTICLE 19» Тобі Менделем [12]. До таких принципів експерт відносить «процес застосування санкції (санкції не повинні бути накладені на окремих мовників за винятком випадків порушення чітких правових вимог або умов ліцензії)» та «пропорційність (діапазон санкцій завжди має бути пропорційним шкоді)».

Слід зазначити, що на сьогодні триває підготовка проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про телебачення і радіомовлення» (нова редакція) [13], який оприлюднено на офіційному веб-сайті Державного комітету телебачення і радіомовлення України.

Статтею 74 вказаного законопроекту запропоновано врегулювати питання відповідальності за порушення законодавства у сфері аудіовізуальних послуг. Так, законопроектом передбачено наступні санкції: оголошення попередження, стягнення штрафу, анулювання ліцензії. При цьому, порядок розрахунку розмірів штрафів запропоновано зафіксувати в законі, прив'язавши його до розміру мінімальної заробітної плати. У разі одночасного порушення кількох приписів закону, запропоновано стягувати штраф у розмірі, передбаченому за більш суворе порушення з числа вчинених. У разі повторного вчинення порушення запропоновано стягувати штраф у подвійному розмірі від розміру штрафу, застосованого за вчинення попереднього порушення.

Крім того, у разі, якщо особа, яка не є ліцензіатом і якій було оголошено попередження за порушення закону, вчиняє нове порушення передбачається повноваження Національної ради звернутися до суду з метою обмеження розповсюдження програми, передачі, у якій порушуються положення закону, до усунення цього порушення. У разі якщо протягом одного року після усунення цього порушення особа вчинить нове порушення, передбачене законом, Національна рада повторно звертатиметься до суду з метою заборони розповсюдження відповідної програми, передачі.

Вважаємо, що внесення запропонованих до законодавства змін розширить повноваження Національної ради та дозволить ефективно застосовувати санкції до ліцензіатів за порушення законодавства про телебачення і радіомовлення, що сприятиме захисту інформаційного простору України.

Висновки. Питання застосування санкцій у сфері телебачення і радіомовлення потребує невідкладного удосконалення правового регулювання. Так, необхідно внести зміни:

до Закону України «Про телебачення і радіомовлення», в якому чітко визначити принципи та порядок розрахунку розмірів штрафів (диференційоване застосування фінансових санкцій за конкретні порушення у сфері телебачення і радіомовлення). Розрахунок розмірів штрафів пропонуємо здійснювати, виходячи з розміру ліцензійного збору ліцензіата за отримання ліцензій, що діє на момент прийняття Національною радою рішення про накладення штрафу;

до Закону України «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення» в частині визначення компетенції Національної ради щодо розширення повноважень регуляторного органу, посилення санкцій до ліцензіатів за порушення законодавства про телебачення і радіомовлення, визначення порядку судового розгляду справ про тимчасове зупинення дії ліцензії телерадіоорганізації, провайдера програмної послуги, тимчасової заборони розповсюдження та/або ретрансляції телерадіопрограм (програм, передач) на території України.

Список використаних джерел

1. Аналіз та коментарі до Закону України «Про телебачення і радіомовлення» експертів Ради Європи Ів Саломон і Бернда Мьовеса. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.telekritika.ua/doc/images/news/70044/Modified%20Final%20Analysis%20and%20Comments%20n%20Ukr.Br-g%20Law_01.03.2012.pdf.
2. Звіт Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення за 2014 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=54345.
3. Конституція України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – ст. 141.
4. Про телебачення і радіомовлення : Закон України від 21 грудня 1993 р. № 3759-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 18. – ст. 155.
5. Про затвердження розмірів штрафів, які можуть накладатися на телерадіоорганізації та провайдерів програмної послуги за порушення законодавства про телебачення і радіомовлення : рішення Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення від 11 червня 2015 р. № 743. –

- [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://nrada.gov.ua/ua/rishennya/21841/22425/22682.html>.
6. Деякі питання відповідальності телерадіоорганізацій та провайдерів програмної послуги за порушення вимог законодавства про телебачення і радіомовлення : розпорядження Кабінету Міністрів України від 30 червня 2015 р. № 700 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 55. – ст. 1808.
 7. Про санкції : Закон України від 14 серпня 2014 р. № 1644-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 40. – ст. 2018.
 8. Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення : Закон України від 23 вересня 1997 р. № 538/97- ВР // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 16. – ст. 265.
 9. Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення застосування санкцій до ліцензіатів за порушення законодавства про телебачення і радіомовлення : проект Закону України від 23 січня 2015 р. № 1824. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=53673.
 10. Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення застосування санкцій до ліцензіатів за порушення законодавства про телебачення і радіомовлення : проект Закону України від 30 січня 2015 р. № 1889. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=53756.
 11. Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення застосування санкцій до ліцензіатів за порушення законодавства про телебачення і радіомовлення : проект Закону України від 2 лютого 2015 р. № 1889-1. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=53792.
 12. Toby Mendel. Access to the Airwaves. Principles on Freedom of Expression and Broadcast Regulation. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.article19.org/data/files/pdfs/standards/accessairwaves.pdf>.
 13. Про внесення змін до Закону України «Про телебачення і радіомовлення» (нова редакція) : проект Закону України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://comin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=121247&cat_id=80453.

СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВІ ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА ДОСТУП ДО ІНФОРМАЦІЇ В УМОВАХ ВЕДЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВІЙНИ

Лисенко О.М.

(к.політ.н., доцент кафедри теорії та історії держави і права Східноєвропейського
університету економіки і менеджменту)

Анотація. В статті визначено основні соціально-правові проблемні питання реалізації права на доступ до інформації в сучасних умовах ведення Україною інформаційної війни. Проаналізовано чинне законодавство України щодо визначення та реалізації таких понять як «інформаційний суверенітет», «інформаційні атаки», «інформаційне вторгнення». Відзначено основні проблемні виклики, що постали перед українським суспільством та органами державної влади в зв'язку з порушенням інформаційної безпеки держави.

Ключові слова: право на доступ до інформації, поширення та зберігання інформації, інформаційне вторгнення, інформаційний суверенітет, інформаційна безпека.

Аннотація. В статье определены основные социально-правовые проблемные вопросы реализации права на доступ к информации в современных условиях ведения Украиной информационной войны. Проанализировано действующее законодательство Украины относительно определения и реализации таких понятий как «информационный суверенитет», «информационные атаки», «информационное вторжение». Отмечены основные проблемные вопросы, которые появились перед украинским обществом и органами государственной власти в связи с нарушением информационной безопасности государства.

Ключевые слова: право на доступ к информации, распространение и хранение информации, информационное вторжение, информационный суверенитет, информационная безопасность.

Lysenko O. Social and legal features of realization of right on access to information in the conditions of prosecution of informative war

Ph.D of political sciences, department of theory and history of the state and right, East European University

In the article certainly basic social and legal problem questions of realization of right on access to information in the modern terms of conduct of informative war Ukraine. The current legislation of Ukraine is analyzed in relation to a decision and realization of such concepts as «informative sovereignty», «informative attacks», «informative encroachment». Basic problem calls which appeared before Ukrainian society and public authorities in connection with an informative security of the state breach are marked.